YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
26 päivänä kesäkuuta 2003 *

Asiassa C-233/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. zur Hausen ja J.-F. Pasquier, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään aluksi J.-F. Dobelle ja D. Colas ja sittemmin viimeksi mainittu ja G. de Bergues,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaudesta 7 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/313/ETY (EYVL L 158, s. 56) mukaisia velvoitteitaan eikä EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen alakohdan (josta on tullut EY 249 artiklan kolmas alakohta) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut oikein täytäntöön kyseisen direktiivin 2 artiklan a alakohtaa eikä 3 artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit R. Schintgen (esittelevä tuomari), V. Skouris, F. Macken ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan komission, asiamiehenään J.-F. Pasquier, ja Ranskan tasavallan, asiamiehenään C. Isidoro, 17.10.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.1.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.6.2000 ja jossa vaaditaan yhteisöjen

tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaudesta 7 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/313/ETY (EYVL L 158, s. 56) mukaisia velvoitteitaan eikä EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen alakohdan (josta on tullut EY 249 artiklan kolmas alakohta) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut oikein täytäntöön kyseisen direktiivin 2 artiklan a alakohtaa eikä 3 artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 90/313/ETY

2 Direktiivin 90/313/ETY 1 artiklassa säädetään, että direktiivin "tavoitteena on taata viranomaisten hallussa olevien ympäristöä koskevien tietojen vapaa saatavuus ja levittäminen sekä määritellä ne edellytykset, joiden perusteella tällaista tietoa on annettava saataville".

3 Direktiivin 90/313/ETY 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä:

a) 'ympäristöön liittyvällä tiedolla' tarkoitetaan kirjallisessa, visuaalisessa tai kuultavassa muodossa taikka tietokantamuodossa saatavilla olevaa tietoa veden, ilman, maaperän, eläimistön, kasviston, maan ja luontokohteiden tilasta, sekä toiminnoista (mukaan lukien ne, jotka aiheuttavat sellaista

haittaa kuten melu) tai toimista, jotka vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat kielteisesti näihin, sekä toiminnoista tai toimista, jotka on suunniteltu suojelemaan näitä, mukaan lukien hallinnolliset toimet ja ympäristönhoito-ohjelmat;

b) 'viranomaisella' tarkoitetaan kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason hallintoa, jolla on ympäristöön liittyviä tehtäviä ja jolla on hallussaan siihen liittyvää tietoa, lukuun ottamatta tuomio- tai lainsäädäntövaltaa käyttäviä elimiä."

4 Direktiivin 90/313/ETY 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei tässä artiklassa toisin säädetä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaisia vaaditaan saattamaan ympäristöön liittyvät tiedot kaikkien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden saataville näiden pyynnöstä ja näiden tarvitsematta osoittaa, että asia koskee heitä.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, millä tavoin tällaiset tiedot saatetaan tehokkaasti saataville.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että pyydettyä tietoa voidaan kieltäytyä antamasta, jos se liittyy:

— viranomaisten toiminnan ja kansainvälisten suhteiden luottamuksellisuuteen tai kansallisen puolustuksen salaisuuteen;

— yleiseen turvallisuuteen;

— asioihin, jotka ovat tai ovat olleet oikeuskäsittelyssä tai tutkittavina (mukaan lukien kurinpitomenettelyt) tai jotka ovat esitutkinnan kohteena;

— kaupallisiin tai teollisiin salassa pidettäviin tietoihin, mukaan lukien henkinen omaisuus;

— henkilötietojen tai -tiedostojen tai molempien luottamuksellisuuteen;

— kolmannen osapuolen toimittamaan aineistoon, kun tällä ei ole oikeudellista velvoitetta toimittaa sitä;

— aineistoon, jonka julkistamisen johdosta ympäristö, jota tällainen aineisto koskee, todennäköisesti vahingoittuisi.

Viranomaisten hallussa olevista tiedoista toimitetaan osa, jos se on mahdollista erottaa edellä mainittuja etuja koskeviin seikkoihin liittyvistä tiedoista.

3. Tietopyyntö voidaan evätä, jos siihen liittyisi keskeneräisten asiakirjojen tai tietojen tai sisäisten asiakirjojen antamista, tai kun pyyntö on ilmeisen kohtuuton tai se on esitetty liian yleisessä muodossa.

4. Viranomaisen on vastattava tietoja pyytävälle henkilölle mahdollisimman pian ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa. Kieltäytyminen antamasta pyydettyjä tietoja on perusteltava."

5 Direktiivin 90/313/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31.12.1992 ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Kansallinen lainsäädäntö

6 Hallinnon ja kansalaisten välisestä suhteiden parantamiseksi sekä hallinto-oikeudellisista, sosiaalisista ja vero-oikeudellisista säännöksistä 17.7.1978 annetussa laissa nro 78-753 (loi n° 78-753 portant diverses mesures d'amélioration des relations entre l'administration et le public et diverses dispositions d'ordre administratif, social et fiscal; JORF 18.7.1978, s. 2851; jäljempänä laki nro 78-753) tunnustetaan yksityisille oikeus saada tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin.

7 Lain nro 78-753 I luku, joka on nimeltään "Hallinnollisia asiakirjoja koskevan tiedon saannin vapaus", sisältää lain 1—13 §.

8 Kyseisen lain 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Kansalaisen tiedonsaantioikeus täsmennetään ja taataan tässä luvussa siltä osin kuin kysymys on oikeudesta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin, jotka eivät ole henkilön nimellä olevia asiakirjoja.

Tässä luvussa tarkoitettuina hallinnollisina asiakirjoina pidetään asiakirjoja, raportteja, tutkimuksia, selontekoja, pöytäkirjoja, tilastoja, toimintaohjeita, määräyksiä, hallinnollisia soveltamisohjeita, muistioita ja ministeriön vastauksia, jotka sisältävät positiivisen oikeuden tulkintaa tai hallintomenettelyjen kuvauksia, lausuntoja, lukuun ottamatta Conseil d'État'n ja hallintotuomioistuinten lausuntoja, suunnitelmia ja päätöksiä, jotka ovat kirjallisessa muodossa, ääni- tai kuvatallenteina tai atk-pohjaisina tietoina, jotka eivät ole henkilön nimellä."

9 Kyseisen lain 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Jollei 6 §:ssä toisin säädetä, tietoja pyytävillä henkilöillä on oikeus saada tietoja hallinnollisista asiakirjoista siitä riippumatta, ovatko nämä asiakirjat valtion hallintoviranomaisten, alueellisten julkisyhteisöjen, julkisoikeudellisten laitosten tai julkisia tehtäviä hoitavien, myös yksityisten, organisaatioiden asiakirjoja."

10 Edellä mainitun lain 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Oikeus tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin toteutetaan

a) antamalla asiakirja paikan päällä veloituksetta nähtäväksi, paitsi milloin asiakirjan suojeleminen/säilyttäminen ei mahdollista tätä tai jäljennöksen ottamista asiakirjasta

b) antamalla asiakirjasta jäljennös yhtenä kappaleena asiakirjan pyytäneen henkilön kustannuksella sillä edellytyksellä, että jäljennöksen ottaminen ei haittaa asiakirjan säilymistä; nämä kustannukset eivät saa ylittää tämän luvun soveltamisesta aiheutuvia tosiasiallisia toimintakustannuksia.

Viranomaisen on annettava pyydetty jäljennös tai 7 §:ssä tarkoitettu päätös siitä, että se kieltäytyy tiedon antamisesta."

11 Lain nro 78-753 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Toimikunnan, joka on nimeltään 'oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin käsittelevä komitea', tehtävänä on valvoa, että hallinnollisia asiakirjoja koskevan tiedon saannin vapautta noudatetaan tässä luvussa säädetyin edellytyksin erityisesti siten, että se antaa lausunnon silloin, kun tätä pyytää henkilö, jolla on vaikeuksia saada tutustua hallinnolliseen asiakirjaan, neuvoo toimivaltaisia viranomaisia kaikissa tämän luvun soveltamista koskevissa kysymyksissä ja ehdottaa tarpeellisia muutoksia lakeihin ja asetuksiin, jotka koskevat tiedonsaantia hallinnollisista asiakirjoista.

Komitea laatii vuosittain raportin, joka julkaistaan.

Conseil d'État määrää asetuksella tässä pykälässä tarkoitetun komitean kokoonpanosta ja toiminnasta."

12 Lain nro 78-753 6 §:ssä säädetään muun muassa seuraavaa:

"Tämän lain 2 §:ssä mainitut hallintoviranomaiset voivat kieltää hallinnolliseen asiakirjaan tutustumisen tai tiedon antamisen siitä, jos tutustuminen tai tiedon antaminen voi vahingoittaa

— hallituksen ja toimivaltaa käyttävien viranomaisten neuvotteluiden luottamuksellisuutta

— kansallisen puolustuksen tai ulkopolitiikan salassapitoa

— rahakantaa, julkista luotonantoa, valtion turvallisuutta tai yleistä turvallisuutta

— tuomioistuimissa käytävän menettelyn kulkua tai tällaista menettelyä valmistelevaa toimenpidettä ilman toimivaltaisen viranomaisen antamaa suostumusta

— yksityiselämän suojaa, henkilökohtaisia asiakirjoja ja potilasasiakirjoja

— liikesalaisuuksia tai teollisia salassa pidettäviä tietoja

— toimivaltaisten viranomaisten suorittamaa vero- ja tullirikkomusten tutkintaa

— tai yleisesti laissa säädettyä salassapitovelvollisuutta.

Yllä mainittujen säännösten soveltamiseksi ministeriöiden päätöksillä, jotka tehdään sen jälkeen, kun oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin käsittelevä komitea on antanut lausuntonsa, vahvistetaan luettelo niistä hallinnollisista asiakirjoista, joihin ei niiden luonteen tai kohteen vuoksi voi tutustua."

13 Lain nro 78-753 7 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Siitä, että oikeus tutustua asiakirjaan evätään, ilmoitetaan kansalaiselle perustellulla kirjallisella päätöksellä. Vastaamatta jättämistä on pidettävä hylkäävänä päätöksenä.

Nimenomaisen tai hiljaisen hylkäämisen tapahtuessa kansalainen pyytää 5 §:ssä tarkoitetun komitean lausuntoa. Tämä lausunto on annettava viimeistään sen kuukauden kuluessa, jolloin asia on saatettu komitean käsiteltäväksi. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava komitealle kahden kuukauden kuluessa lausunnon vastaanottamisesta, mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä. Kanteen nostamiselle varattua määräaikaa jatketaan siihen asti, kunnes kansalaiselle annetaan tiedoksi toimivaltaisen viranomaisen vastaus.

Hallintotuomioistuimen on ratkaistava kanne, joka koskee päätöstä, jolla evätään oikeus tutustua asiakirjaan, kuuden kuukauden kuluessa kanteen saapumisesta kirjaamoon."

14 Oikeudesta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin koskevasta menettelystä annetulla asetuksella nro 88-465 (décret n° 88-465, relatif à la procédure d'accès aux documents administratifs; JORF 30.4.1988, s. 5900; jäljempänä asetus nro 88-465), joka annettiin 28.4.1988, kumottiin lain nro 78-753 7 §:n ensimmäisen momentin toinen virke sekä toinen momentti.

15 Asetuksen nro 88-465 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Sitä, että toimivaltainen viranomainen, jolle asiakirjapyyntö on 17.7.1978 annetun lain nro 78-753 I luvun mukaisesti esitetty, ei vastaa yhden kuukauden kuluessa, on pidettävä hylkäävänä päätöksenä.

Tietojen pyytäjä voi saattaa nimenomaisen tai hiljaisen hylkäävän päätöksen kahden kuukauden kuluessa hylkäävän päätöksen tiedoksi antamisesta tai tämän pykälän 1 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä 17.7.1978 annetun lain nro 78-753 5 §:n mukaisesti perustetun komitean käsiteltäväksi.

Asia on saatettava komitean käsiteltäväksi tämän pykälän 2 momentissa mainituissa olosuhteissa ennen kanteen nostamista.

Komitea ilmoittaa kuukauden kuluessa siitä, kun asia on saatettu sen käsiteltäväksi, lausuntonsa toimivaltaiselle viranomaiselle, joka ilmoittaa komitealle kuukauden kuluessa tämän lausunnon vastaanottamisesta mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä.

Jos toimivaltainen viranomainen ei vastaa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kansalainen on saattanut asian komitean käsiteltäväksi, vastaamatta jättämistä on pidettävä hylkäävänä päätöksenä.

Kanteen nostamiselle varattua määräaikaa jatketaan siihen asti, kunnes kansalaiselle annetaan tiedoksi toimivaltaisen viranomaisen vastaus."

16 Hallinnollisten toimien perustelemisesta ja hallinnon ja kansalaisten välisten suhteiden parantamisesta annetun lain nro 79-587 (loi n° 79-587, relative à la motivation des actes administratifs et à l'amélioration des relations entre l'administration et le public; JORF 12.7.1979, s. 1711; jäljempänä laki nro 79-587), joka annettiin 11.7.1979, 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Tilanteessa, jossa nimenomainen päätös olisi pitänyt perustella, tehty implisiittinen päätös ei ole lainvastainen pelkästään sillä perusteella, että sitä ei ole perusteltu. Tietojen pyytäjälle on kuitenkin tämän pyynnöstä, joka on esitettävä kanteen nostamiselle säädetyssä määräajassa, ilmoitettava implisiittisen hylkäävän päätöksen perustelut kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä. Tällöin määräaika kanteen nostamiselle kyseisestä päätöksestä pitenee kahteen kuukauteen siitä päivästä, jolloin perustelut ilmoitettiin tietojen pyytäjälle."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

17 Komissio muistutti 20.8.1990 päivätyssä kirjeessään siitä, että direktiivi 90/313/ETY oli pantava täytäntöön ennen 31.12.1992.

18 Ranskan viranomaiset lähettivät 28.3.1991 päivätyllä kirjeellään komissiolle jäljennöksen niistä kansallisista säännöksistä, joilla sen mukaan oli huolehdittu tämän direktiivin saattamisesta osaksi Ranskan oikeutta, nimittäin laista nro 78-753 ja asetuksesta nro 88-465.

19 Komissio kiinnitti 13.7.1992 päivätyllä kirjeellään Ranskan viranomaisten huomiota sellaisiin tiettyihin Ranskan oikeuden aspekteihin, joiden vuoksi direktiivillä 90/313/ETY tavoiteltavaa tulosta ei voida saavuttaa.

20 Koska komissio ei saanut vastausta, se lähetti 21.1.1993 Ranskan viranomaisille muistutuskirjeen.

21 Viimeksi mainitut ilmoittivat 2.2.1993 päivätyllä kirjeellään näkemyksensä komission huomautuksista.

22 Komissio osoitti 17.11.1994 Ranskan tasavallalle virallisen huomautuksen, jossa se pyysi tätä esittämään huomautuksensa kyseisen direktiivin 2 artiklan a alakohdan ja 3 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan saattamisesta osaksi kansallista oikeusjärjestystä kahden kuukauden kuluttua virallisen huomautuksen vastaanottamisesta.

23 Ranskan hallitus vastasi 23.2.1995 päivätyllä kirjeellään, että kansallisessa lainsäädännössä ei jätetä huomiotta mitään yllä mainitun direktiivin mukaisista velvoitteista.

24 Komissio osoitti 8.2.1999 Ranskan tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti sitä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdan ja 3 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi.

25 Ranskan hallitus vastasi tähän perusteltuun lausuntoon 25.6.1999 päivätyllä kirjeellään, jossa se kiisti sen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen, johon komissio vetosi. Se lisäsi, että vaikka Ranskan oikeus ei sisälläkään kaikilta kohdin kyseisen direktiivin säännösten kirjaimellista täytäntöönpanoa, siinä kuitenkin annetaan laajalti vastaavat takeet ja edellytetään hallinnolta useilla aloilla vielä ankarampia velvoitteita. Se täsmensi, että Ranskan viranomaiset tutkivat kuitenkin mahdollisuutta parantaa ympäristöä koskevan tiedon saantia.

26 Ranskan hallitus ilmoitti 19.1.2000 komissiolle, että lakiehdotus, joka sisälsi erilaisia säännöksiä kansallisen lainsäädännön mukauttamisesta yhteisön oikeuteen ympäristön alalla sekä erillisen osan, joka koski oikeutta tiedon saantiin ympäristön alalla, oli juuri hyväksytty pääministerin kansliassa ja että tämä ehdotus annettaisiin tiedoksi komissiolle sitten, kun se olisi lähetetty Conseil d'État'lle (Ranska) lausuntoa varten, mikä tapahtuisi helmikuussa 2000.

27 Koska komissio katsoi, että Ranskan tasavalta ei ollut noudattanut perustellusta lausunnosta johtuvia velvoitteitaan siinä asetetussa määräajassa, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Alustavia huomautuksia

28 Ranskan hallitus ilmoitti 13.9.2001 yhteisöjen tuomioistuimelle, että sen 19.1.2000 päivätyssä kirjeessään ilmoittamat toimenpiteet oli toteutettu ja että tässä tarkoituksessa oli 12.4.2000 annettu laki nro 2000-321 kansalaisten oi-

keuksista suhteissaan hallintoviranomaisiin (loi n° 2000-321, relative aux droits des citoyens dans leurs relations avec les administrations; JORF 13.4.2000, s. 5646) sekä yhteisön direktiivien täytäntöönpanosta ja tiettyjen yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten soveltamisesta 11.4.2001 annettu asetus nro 2001-321 (ordonnance n° 2001-321, relative à la transposition de directives communautaires et à la mise en œuvre de certaines dispositions du droit communautaire dans le domaine de l'environnement; JORF 14.4.2001, s. 5820). Tämän hallituksen mukaan nämä säädöstekstit oli myös lähetetty komissiolle ja pyydetty, että tämä luopuisi kanteestaan.

29 Komissio ilmoitti yhteisöjen tuomioistuimelle 24.9.2001 päivätyllä kirjeellään, että sillä ei ollut aikomusta luopua kanteestaan.

30 Tämän osalta on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-152/00, komissio v. Ranska, tuomio 12.9.2002, Kok. 2002, s. I-6973, 15 kohta).

31 Toisaalta on huomautettava, että yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti todennut, että EY 226 artiklan mukaisessa järjestelmässä komissiolla on harkintavaltaa laiminlyöntikanteen nostamisessa, eikä yhteisöjen tuomioistuimen asiana ole arvioida tämän harkintavallan käytön tarkoituksenmukaisuutta (ks. mm. asia C-236/99, komissio v. Belgia, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. I-5657, 28 kohta). On siis yksin komission asia päättää, pysyykö se tällaisessa kanteessa (ks. vastaavasti asia C-474/99, komissio v. Espanja, tuomio 13.6.2002, Kok. 2002, s. I-5293, 25 kohta), ja näin on varsinkin, koska jopa silloin, kun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen mahdollisesti päättyy perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen, kanneoikeuden perustana oleva intressi säilyy siltä osin kuin se muodostaa perustan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen takia jäsenvaltiolle mahdollisesti muita jäsenvaltioita tai yhteisöä tai yksityisiä kohtaan syntyvälle vahingonkorvausvastuulle (ks. vastaavasti mm. asia C-166/00, komissio v. Kreikka, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. I-9835, 9 kohta).

32 Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen ei tätä kannetta käsitellessään tule ottaa huomioon kumpaakaan tämän tuomion 28 kohdassa mainituista kansallisista säädösteksteistä.

33 Komissio esittää kanteensa tueksi viisi perustetta, joiden mukaan

— direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdan ja 3 artiklan 1 kohdan säännökset on pantu puutteellisesti täytäntöön, koska se soveltamisala, joka Ranskan lainsäädännössä annetaan velvollisuudelle antaa ympäristöön liittyviä tietoja, on suppeampi kuin kyseisen direktiivin mukainen velvollisuus

— direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta on pantu virheellisesti täytäntöön, koska Ranskan lainsäädännössä näiden tietojen antamista koskevasta velvollisuudesta säädettyjen poikkeuksien joukossa on kieltäytymisperuste, josta ei säädetä tässä direktiivissä

— direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa ei ole pantu täytäntöön, koska Ranskan lainsäädännössä ei mainita velvollisuutta antaa tiedoista osa, jos se on mahdollista erottaa tiedoista, joiden perusteella tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä

— direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohtaa ei ole pantu täytäntöön, koska Ranskan lainsäädännössä ei ole säädetty mahdollisuudesta hylätä tietopyyntö, jos siihen liittyy keskeneräisten asiakirjojen tai tietojen tai sisäisten asiakirjojen antamista tai jos pyyntö on ilmeisen kohtuuton tai jos se on esitetty liian yleisessä muodossa

— direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohta on pantu virheellisesti täytäntöön, koska Ranskan lainsäädännössä sallitaan ympäristöön liittyviä tietoja koskevan pyynnön hylkääminen implisiittisellä päätöksellä, jota ei ole perusteltu.

34 On tutkittava vuorotellen, ovatko nämä väitteet perusteltuja.

Väite, jonka mukaan Ranskan lainsäädännöllä on liian suppea soveltamisala siltä osin kuin kysymys on velvollisuudesta antaa ympäristöön liittyviä tietoja

Asianosaisten lausumat

35 Komissio arvostelee Ranskan hallitusta siitä, että se on antanut laille nro 78-753 suppeamman aineellisen soveltamisalan kuin direktiivillä 90/313/ETY on, koska kyseisessä laissa esiintyvä ilmaisu "hallinnolliset asiakirjat" on rajoitetumpi kuin direktiivissä tarkoitettu "ympäristöön liittyvä tieto".

36 Vaikka komissio myöntääkin, että tällä ilmauksella on laajempi soveltamisala kuin Ranskan oikeuden "hallinnollisella toimella", se ei kuitenkaan kata kuin ne hallintoviranomaisten hallussa olevat asiakirjat, jotka liittyvät julkisen palvelun toimintaan tai jotka liittyvät tällaisen palvelun harjoittamiseen, kun taas direktiivissä käytetty käsite "ympäristöön liittyvä tieto" ei sisällä mitään tämäntyyppistä rajoitusta.

37 Lain nro 78-753 nojalla ei komission mukaan voida myöskään antaa esimerkiksi tiettyjä viranomaisten päätöksiä, jotka eivät ole asetuksia ja jotka koskevat niiden yksityisen maaomaisuuden hoitoa (esimerkiksi lupaa hallita tai käyttää tätä omaisuutta) tai jotka koskevat teollisten ja kaupallisten julkisten palvelujen hoitoa (esimerkiksi vesi- tai energiapalvelujen käyttäjien kanssa tehtäviä sopimuksia), eikä myöskään viranomaisen ja yksityishenkilön tai edes kahden viranomaisen välistä yksityisoikeudellista sopimusta, edes silloin, kun nämä asiakirjat sisältävät kansalaisia kiinnostavia ympäristöön liittyviä tietoja.

38 Ranskan hallitus väittää, että ensimmäinen väite on virheellinen, ja toissijaisesti, että se on perusteeton.

39 Se ei tosin kiistä, että direktiivissä tarkoitettua käsitettä "ympäristöön liittyvä tieto" on tulkittava laajasti, mutta sen mukaan laissa nro 78-753 käytetty ilmaisu "hallinnolliset asiakirjat" on myös hyvin laaja, koska siihen kuuluvat sellaiset yksityisluontoiset asiakirjat, jotka liittyvät julkiseen palveluun ja/tai yksityishenkilöiden hoitamiin julkisiin tehtäviin. Nämä ilmaisut käsittävät hallinnollisten asiakirjojen lisäksi viranomaisten yksityisoikeudelliset asiakirjat ja näiden viranomaisten hallussa olevat yksityisiltä peräisin olevat asiakirjat siltä osin kuin ne enemmän tai vähemmän liittyvät julkisen palvelun harjoittamiseen. Ainoa direktiivissä 90/313/ETY tarkoitetun "ympäristöön liittyvän tiedon" luokittelun rajoitus koskee näin ollen yksityishenkilönä toimivan viranomaisen hallussa olevia asiakirjoja, jotka eivät millään tavoin liity julkiseen palveluun.

40 Ranskan hallitus katsoo lisäksi, että komissio ei ole konkreettisesti näyttänyt, että käsite "hallinnolliset asiakirjat" olisi suppeampi kuin käsite "ympäristöön liittyvä tieto". Se ei Ranskan hallituksen mukaan ole näyttänyt toteen, että olisi olemassa sellaisia Ranskan viranomaisten hallussa olevia asiakirjoja, jotka kuuluvat direktiivin 90/313/ETY soveltamisalaan mutta joita laki nro 78-753 ei kata. Erityisesti komissio ei ole missään vaiheessa antanut ainuttakaan esimerkkiä, jossa ympäristöön liittyvä tieto ei olisi ollut luonteeltaan kyseisessä laissa tarkoitettu "hallinnollinen asiakirja".

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

41 Tältä osin on toisaalta huomattava, että Ranskan hallituksen mukaan laissa nro 78-753 käytetty ilmaisu "hallinnolliset asiakirjat" kattaa hallinnollisten toimien lisäksi myös viranomaisten laatimat yksityisoikeudelliset toimet sekä niiden hallussa olevat yksityishenkilöiden laatimat toimet; kuitenkin kuten tämä hallitus itsekin on myöntänyt, näin on vain siltä osin kuin kyseiset toimet "liittyvät enemmän tai vähemmän julkiseen palveluun". Ranskan hallitus täsmentää tässä yhteydessä, että ainoat asiakirjat, joita laki nro 78-753 ei kata, ovat yksityishenkilönä toimivan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat, jotka eivät liity julkiseen palveluun, mutta sen mukaan tällaiset asiakirjat eivät myöskään ole direktiivissä 90/313/ETY tarkoitettuja "ympäristöön liittyviä tietoja".

42 Toisaalta on muistettava, että direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdan mukaan käsitteellä "ympäristöön liittyvä tieto" tarkoitetaan tässä direktiivissä "kirjallisessa, visuaalisessa tai kuultavassa muodossa taikka tietokantamuodossa saatavilla olevaa tietoa veden, ilman, maaperän, eläimistön, kasviston, maan ja luontokohteiden tilasta, sekä toiminnoista (mukaan lukien ne, jotka aiheuttavat sellaista haittaa kuten melu) tai toimista, jotka vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat kielteisesti näihin, sekä toiminnoista tai toimista, jotka on suunniteltu suojelemaan näitä, mukaan lukien hallinnolliset toimet ja ympäristönhoito-ohjelmat".

43 Tämä määritelmä ei sisällä mitään, mikä tukisi Ranskan hallituksen ajatusta siitä, että asiakirjaa, joka ei millään tavoin liity julkiseen palveluun, ei olisi pidettävä direktiivin 90/313/ETY soveltamisalaan kuuluvana "ympäristöön liittyvänä tietona".

44 Kun otetaan huomioon mainitun 2 artiklan a alakohdan sanamuoto ja erityisesti ilmauksen "tietoa" käyttö, on katsottava, että sen — ja siis direktiivin 90/313/ETY — soveltamisala on ajateltu laajaksi. Siinä tarkoitetaan siis kaikkia tietoja, jotka koskevat ympäristön tilaa, toimintoja tai toimia, jotka voivat vaikuttaa siihen haitallisesti, ja toimintoja tai toimia, joiden tarkoituksena on ympäristön suojeleminen — ilman, että kyseiseen säännökseen sisältyvä luettelo sisältäisi mitään, mikä rajoittaisi sen ulottuvuutta esimerkiksi sillä tavoin kuin Ranskan hallitus esittää.

45 Tätä toteamusta vahvistaa se tapa, jolla yhteisöjen tuomioistuin on jo tulkinnut samaa säännöstä asiassa C-321/96, Mecklenburg, 17.6.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. I-3809, 19—22 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin katsoi kyseisen tuomion 20 kohdassa erityisesti, että yhteisön lainsäätäjä on halunnut määritellä "ympäristöön liittyvän tiedon" käsitteen siten, ettei minkäänlainen viranomaistoiminta voi jäädä sen ulkopuolelle.

46 Siitä, että direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdassa käytetään ilmausta "mukaan lukien hallinnolliset toimet", seuraa myös, että käsitteellä "ympäristöön liittyvä tieto" on loogisesti oltava laajempi soveltamisala kuin viranomaisten toiminnalla kaikkiaan.

47 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivissä 90/313/ETY tarkoitetaan kaikkia toimia, olivatpa ne minkä luontoisia hyvänsä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti johonkin tämän direktiivin kattaman ympäristön osatekijän tilaan tai suojella sitä, joten toisin kuin Ranskan hallitus ensisijaisesti väittää, tässä direktiivissä tarkoitettu käsite "ympäristöön liittyvä tieto" on ymmärrettävä siten, että se kattaa asiakirjat, jotka eivät liity julkisen palvelun harjoittamiseen.

48 Näin ollen komission ensimmäinen väite on perusteltu.

Väite, jonka mukaan on olemassa sellainen ympäristöön liittyvien tietojen antamisesta kieltäytymisen peruste, josta ei ole säädetty direktiivissä 90/313/ETY

Asianosaisten lausumat

49 Siltä osin kuin kysymys on lain nro 78-753 6 §:n 1 momentissa olevasta luettelosta, joka koskee poikkeuksia velvollisuudesta antaa ympäristöön liittyviä tietoja, komissio arvostelee sitä, että tähän säännökseen sisältyy kieltäytymisperuste, jota ei ole direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, nimittäin "laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden" vaarantaminen.

50 Komission mukaan ei ole pelkästään niin, että kyseisellä lailla tehdään tällä tavoin lisäys direktiivin 90/313/ETY tekstiin siten, että direktiivissä tyhjentävästi säädettyjen poikkeusten alaa laajennetaan, vaan myös niin, että käsite "laissa säädetty salassapitovelvollisuus" on muotoiltu liian yleisesti, jotta sillä voitaisiin taata tämän direktiivin tarkoituksen mukainen soveltaminen.

51 Ranskan hallitus kiistää, että laissa nro 78-753 säädettyjen poikkeusten luettelo olisi laajempi kuin direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan luettelo. "Laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden" yleinen luokka otettiin lakiin, jotta voitiin ryhmittää sellaisten tietojen luottamuksellisuutta koskevat säännöstöt, jotka useinkaan eivät millään tavoin liity ympäristöön.

52 Ranskan hallitus katsoo, että jotta komissio voisi käsiteltävänä olevassa asiassa näyttää toteen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen laiminlyönnin, sen olisi osoitettava ne yksittäiset säännöstöt, jotka eivät ole direktiivin 90/313/ETY mukaisia, ja sen olisi siis pitänyt nostaa kanne näistä yksittäisistä säännöstöistä eikä "laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden" yleisestä luokasta.

53 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa komissio ei Ranskan hallituksen mukaan ole osoittanut yhtäkään sellaista laissa säädettyä salassapitovelvollisuutta, jota direktiivin 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellut tietojen antamisen epäämisperusteet eivät kattaisi, nimittäin "yleinen turvallisuus", "kaupalliset ja teolliset salassa pidettävät tiedot" ja "henkilötietojen tai -tiedostojen tai molempien luottamuksellisuus".

54 Ranskan hallitus toteaa edelleen, että yksityishenkilöt eivät ole tähän mennessä tehneet kanteluita tai nostaneet kanteita, mikä osoittaa, että Ranskan lainsäädännössä tarkoitettu käsite "lailla suojattu salaisuus" ei ole sen laatuinen, että sillä perusteettomasti laajennettaisiin yhtä direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetelluista poikkeuksista.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Jotta voidaan ratkaista, onko toinen väite perusteltu, on heti aluksi todettava, että itse direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodosta seuraa, että ympäristöön liittyvät tiedot on saatettava kaikkien henkilöiden saataville näiden pyynnöstä ja näiden tarvitsematta osoittaa, että asia koskee heitä, ja että viranomaisilla on tämä velvollisuus, "jollei tässä artiklassa toisin säädetä".

56 Kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa luetellaan siis vain poikkeuksina tämän direktiivin perustana olevasta ympäristöön liittyvän tiedon saamisen vapauden periaatteesta tietyt perusteet, jotka voivat oikeuttaa kieltäytymiseen tällaisten tietojen antamisesta.

57 Tästä seuraa, että näitä kieltäytymisperusteita on direktiivin 90/313/ETY tarkoituksena olevasta ympäristöön liittyvien tietojen antamisen periaatteesta tehtyinä poikkeuksina tulkittava suppeasti, joten on katsottava, että mainitun 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa luetellut poikkeukset muodostavat tyhjentävän luettelon ja että ne koskevat "erityisiä ja selkeästi määriteltyjä tapauksia", joissa voi "olla oikeutettua evätä pyyntö saada ympäristöön liittyviä tietoja" (ks. direktiivin 90/313/ETY johdanto-osan seitsemäs perustelukappale).

58 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on ilmeistä, että laissa nro 78-753 käytetään kaikkia direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa mainittuja poikkeuksia, joihin kuuluvat nimenomaisesti ja erityisesti pyynnöt, jotka koskevat sellaisten tietojen saamista, jotka koskevat viranomaisten neuvottelujen luottamuksellisuutta, kansainvälisten suhteiden luottamuksellisuutta, kansallisen puolustuksen salassapitoa, kaupallisia tai teollisia salassa pidettäviä tietoja sekä henkilötietojen luottamuksellisuutta.

59 Lain nro 78-753 6 §:n 1 momentin viimeisessä luetelmakohdassa sallitaan lisäksi kuitenkin viranomaisen kieltää sellaiseen hallinnolliseen asiakirjaan tutustuminen tai tietojen saaminen siitä, jonka luovuttaminen saattaisi vahingoittaa "yleisesti laissa säädettyä salassapitovelvollisuutta".

60 Tällainen kieltäytymisperuste, joka ei sisälly direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan tyhjentävään luetteloon, ylittää siis selvästi näiden poikkeuksien soveltamisalan.

61 Lisäksi kysymyksessä olevassa kieltäytymisperusteessa viitataan pelkästään "lakiin" ilman mitään täsmennyksiä. Kuten komissio on aivan oikein todennut, tällainen peruste on ilmaistu niin yleisellä tavalla, että ei ole selvää, mitä tilanteita tarkoitetaan — niiden lisäksi, jotka on mainittu tämän 6 §:n 1 momentin edeltävissä luetelmakohdissa ja jotka kattavat jo kaikki direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdassa luetellut poikkeukset — minkä vuoksi tämä kieltäytymisperuste voi aiheuttaa oikeudellisen epävarmuuden tilan, koska siinä ei taata sitä, että viranomaiset ryhtyvät toteuttamaan sitä direktiivin tarkoituksen mukaisesti.

62 Ranskan hallituksen väitettä, jonka mukaan yksityiset eivät ole tähän mennessä kannelleet direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan virheellisestä soveltamisesta, ei voida hyväksyä, kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan yhteisön oikeussäännössä asetetun velvoitteen noudattamatta jättäminen merkitsee sellaisenaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, ja sillä, että noudattamatta jättämisellä ei ole ollut epäedullisia seuraamuksia, ei ole merkitystä (ks. asia C-392/96, komissio v. Irlanti, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-5901, 60 ja 61 kohta ja asia C-333/99, komissio v. Ranska, tuomio 1.2.2001, Kok. 2001 s. I-1025, 37 kohta). Tästä seuraa myös, että väitettä, jonka mukaan käytännössä ei ole ilmoitettu yhtään direktiivin vastaista tapausta, ei voida hyväksyä (ks. asia C-131/88, tuomio 28.2.1991, Kok. 1991, s. I-825, 9 kohta).

63 Edellä kehitellyt seikat huomioon ottaen on todettava, että myös komission toinen väite on perusteltu.

Väite, jonka mukaan velvollisuutta antaa ympäristöön liittyviä tietoja osittain ei ole pantu täytäntöön

Asianosaisten lausumat

64 Komissio katsoo, että Ranskan hallitus ei ole laissa nro 78-753 nimenomaisesti toistanut direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ilmaistua velvollisuutta antaa ympäristöön liittyvistä tiedoista osa, jos se on mahdollista erottaa tiedoista, joiden perusteella tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä.

65 Ranskan hallitus ei ole tosiasiallisesti kiistänyt tätä väitettä yhteisöjen tuomioistuimessa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

66 Toisaalta yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus antaa tiedoista ne osat, joista on mahdollista erottaa luottamuksellisuuden tai salassapidon edellyttämät seikat. Se päättelee tästä, että tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus saavuttaa täsmällisesti määritelty lopputulos, ja siinä säädellään suoraan yksityisten oikeussubjektien oikeudellista tilannetta, ja annetaan näin yksityisille oikeus saada tietoja tässä säännöksessä mainituin edellytyksin (asia C-217/97, komissio v. Saksa, tuomio 9.9.1999, Kok. 1999, s. I-5087, 33 kohta).

67 Toisaalta on kiistatonta, että perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä Ranskan oikeudessa ei ollut säännöstä, jolla olisi pantu täytäntöön direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa asetettu sääntö.

68 Koska Ranskan lainsäädännössä ei ole nimenomaista säännöstä ympäristöön liittyvän tiedon osittaisesta antamisesta, velvoitetta tällaiseen osittaiseen antamiseen ei ole taattu riittävän selvästi ja täsmällisesti tavalla, joka takaisi oikeusturvan ja jonka perusteella ne, jotka saattavat esittää tietoja koskevan pyynnön, pystyisivät selvittämään täysimääräisesti omat oikeutensa (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Saksa, tuomio 9.9.1999, tuomion 34 ja 35 kohta).

69 Näin ollen komission kolmas väite on hyväksyttävä.

Väite, jonka mukaan direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohtaa ei ole pantu täytäntöön

Asianosaisten lausumat

70 Komissio katsoo, että vaikka direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohta, jonka mukaan toimivaltainen viranomainen voi hylätä tietopyynnön, jos pyyntö on ilmeisen kohtuuton tai se on esitetty liian yleisessä muodossa tai jos se koskee keskeneräisten asiakirjojen tai tietojen tai sisäisten asiakirjojen antamista, ilmaiseekin vain jäsenvaltioille avoinna olevan mahdollisuuden, tämä sääntö on kuitenkin nimenomaisesti saatettava osaksi kansallista oikeutta, kun jäsenvaltio haluaa vedota siihen.

71 Kun nimenomaista täytäntöönpanoa ei ole tehty, yksityiset eivät komission mukaan pysty selvittämään riittävän selvästi niiden oikeuksien ulottuvuutta, joita direktiivissä heille tältä osin annetaan. Alan yleinen oikeustila, joka Ranskan hallituksen mukaan koostuu Conseil d'État'n (Ranska) oikeuskäytännöstä, ei riitä takaamaan kysymyksessä olevan säännöksen soveltamista sillä tavoin, että ei olisi olemassa mitään vaaraa sen virheellisestä toteuttamisesta.

72 Ranskan hallitus ei kiistä, että tältä osin ei ole lainkaan erityisiä kansallisia säännöksiä tai määräyksiä, mutta väittää sitä vastoin, että kansallinen oikeustila, eli laki nro 78-753, sellaisena kuin sitä on tulkittu Conseil d'État'n oikeuskäytännössä, takaa selvästi ja täsmällisesti viranomaiselle mahdollisuuden hylätä epäselvän tai kohtuuttoman pyynnön tai pyynnön, joka edellyttäisi keskeneräisten tai sisäisten asiakirjojen antamista.

73 Ranskan hallituksen mukaan direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohdassa annetaan viranomaisille vain mahdollisuus, jonka Conseil d'État on jo tunnustanut ja jonka pelkkä kodifiointi ei suojaa mitään yksityisten oikeuksia.

74 Ranskan hallitus katsoo, että vaikka komission kolmannen väitteen osalta onkin niin, että tämän direktiivin 3 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nimenomainen täytäntöönpano antaisi tälle säännökselle tehokasta tunnettuisuutta, näin ei kuitenkaan ole tämän väitteen saman säännöksen 3 kohtaa koskevilta osin. Oikeuden väärinkäytön ja valmisteluasiakirjan käsitteet sisältyvät useimpien jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksiin, myös Ranskan tasavallan, eikä niitä ylipäätään sovelleta pelkästään oikeuteen saada ympäristöön liittyviä tietoja. Näin ollen vaikka direktiivissä 90/313/ETY ei olisi nimenomaisesti säädetty mahdollisuudesta kieltää tietojen saaminen silloin, kun pyyntö on kohtuuton tai liian

yleisesti muotoiltu tai kun pyyntö koskee sisäisiä tai keskeneräisiä asiakirjoja, kansalliset viranomaiset olisivat kuitenkin voineet vedota näihin periaatteisiin perustellakseen kieltäytymisen tietojen antamisesta. Paitsi että muodollinen täytäntöönpano olisi pelkkää Conseil d'État'n oikeuskäytännön uudelleen kirjoittamista, sillä myös ainoastaan kodifioitaisiin laajalti tunnetut oikeusperiaatteet, jotka on vahvistettu vakiintuneessa oikeuskäytännössä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

75 Arvioitaessa, onko komission neljäs väite perusteltu, on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jokaisella jäsenvaltiolla, jolle direktiivi on osoitettu, on velvollisuus toteuttaa kansallisessa oikeusjärjestyksessään direktiivissä asetettujen tavoitteiden mukaisesti kaikki direktiivin täyden vaikutuksen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet (ks. mm. asia C-478/99, komissio v. Ruotsi, tuomio 7.5.2002, Kok. 2002, s. I-4147, 15 kohta).

76 Vaikka onkin välttämätöntä, että kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä seuraava oikeudellinen tilanne on riittävän täsmällinen ja selvä, jotta asianomaiset yksityiset pystyvät selvittämään kaikki oikeutensa ja velvollisuutensa, on kuitenkin niin, että perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden valittavana ovat ne muoto ja keinot direktiivien täytäntöön panemiseksi, joilla parhaiten taataan direktiiveillä tavoiteltu tulos, ja että tästä määräyksestä seuraa, että direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeutta ei välttämättä edellytä lainsäädäntötoimia kaikissa jäsenvaltiossa. Yhteisöjen tuomioistuin on myös toistuvasti todennut, että direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeusjärjestystä ei välttämättä edellytä sitä, että sen säännökset olisi samanmuotoisina toistettava nimenomaisella erityisellä säännöksellä, vaan direktiivin täytäntöön panemiseksi voi sen sisällön mukaan yleinen oikeustila olla riittävä. Erityisesti yleisten valtiosääntöoikeudellisten tai hallinto-oikeudellisten periaatteiden olemassaolo voi tehdä tarpeettomaksi täytäntöönpanon toteuttamisen erityisin lainsäädäntötoimin tai asetuksin, kuitenkin

sillä edellytyksellä, että nämä periaatteet takaavat sen, että kansalliset hallintoviranomaiset panevat direktiivin kaikilta osin täytäntöön, ja että tilanteessa, jossa direktiivin asianomaisessa säännöksen tarkoituksena on luoda oikeuksia yksityisille, oikeudellisen tilanteen on oltava riittävän täsmällinen ja selvä, jotta ne, joiden eduista on kysymys, pystyvät täysimääräisesti selvittämään oikeutensa ja tarvittaessa vetoamaan niihin kansallisissa tuomioistuimissa (ks. mm. asia 29/84, komissio v. Saksa, tuomio 23.5.1985, Kok. 1985, s. 1661, Kok. Ep. VIII, s. 231, 22 ja 23 kohta ja em. asia komissio v. Saksa, tuomio 9.9.1999, tuomion 31 ja 32 kohta).

77 Tästä seuraa, että kussakin yksittäistapauksessa on selvitettävä sen direktiiviin sisältyvän säännöksen luonne, jota jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne koskee, sen mittaamiseksi, kuinka laaja täytäntöönpanovelvollisuus jäsenvaltioilla on.

78 Käsiteltävänä olevan asian osalta on todettava, että toisin kuin direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan kaltainen säännös, jossa annetaan yksityisille täsmällinen oikeus saada ympäristöön liittyvistä tiedoista ne osat, joista on mahdollista erottaa tiedot, joita ei voida antaa (ks. tämän tuomion 66 ja 68 kohta), tämän direktiivin 3 artiklan 3 kohdassa annetaan jäsenvaltioille pelkästään mahdollisuus (kuten selvästi ilmenee verbin "voida" käytöstä) hylätä tietopyyntö tietyissä määritellyissä tapauksissa, ja ennen kaikkea tässä säännöksessä ei anneta yksityisille mitään oikeuksia eikä siinä aseteta niille myöskään selvää ja täsmällistä velvollisuutta. Tässä säännöksessä pelkästään säädetään yksinomaan viranomaisille annettavasta mahdollisuudesta kieltäytyä antamasta tällaisia tietoja tietyissä, tyhjentävästi luetelluissa tapauksissa.

79 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Saksa 9.9.1999 antamansa tuomion 33 kohdassa tehnyt saman direktiivin 90/313/ETY osalta samanlaisen eron toisaalta sen 3 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan ja toisaalta saman artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan välillä; sanamuodon

osalta viimeksi mainittu säännös on kaikilta osin verrattavissa mainittuun 3 artiklan 3 kohtaan, josta on kysymys nyt käsiteltävänä olevassa väitteessä.

80 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohdan täytäntöönpano ei edellytä tämän säännöksen toistamista samanmuotoisena ja sanasta sanaan kansallisessa oikeudessa, vaan yleinen oikeustila voi olla riittävä, jos se takaa sen, että direktiivi on tosiasiallisesti kokonaisuudessaan riittävän selkeästi ja täsmällisesti pantu täytäntöön.

81 Erityisesti direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohdan kaltaisen säännöksen osalta erityisen täytäntöönpanon vaatimus olisi käytännössä melko hyödytön, kun otetaan huomioon, että tämä säännös on laadittu hyvin yleisesti ja siinä ilmaistaan sääntöjä, joilla on jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksille yhteisten yleisten periaatteiden luonne.

82 Sellaisen direktiivin säännöksen noudattaminen, jolla on tällaiset ominaisuudet, on taattava pääasiallisesti sitä konkreettisesti sovellettaessa tietyssä tilanteessa riippumatta siitä, onko se samanmuotoisena ja sanasta sanaan pantu täytäntöön kansallisessa oikeudessa.

83 Näin ollen direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 3 kohdan asianmukaisen täytäntöönpanon kannalta riittävänä on pidettävä yleistä oikeustilaa, joka käsiteltävänä olevassa tapauksessa ilmenee sellaisten käsitteiden olemassaolona, joiden sisältö on selvä ja täsmällinen ja joita sovelletaan Conseil d'État'n vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti.

84 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten merkitystä on arvioitava ottaen huomioon kansallisten tuomioistuinten niitä koskeva tulkinta (ks. mm. asia C-300/95, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 29.5.1997, Kok. 1997, s. I-2649, 37 kohta). Samalla tavoin on otettava huomioon se, miten nämä tuomioistuimet tulkitsevat sisäisessä oikeusjärjestyksessä vahvistettuja yleisiä oikeusperiaatteita.

85 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan mitään sellaista seikkaa, joka osoittaisi, että sellainen yleinen oikeustila, johon Ranskan hallitus vetoaa, ei takaisi tosiasiallisesti direktiivin 90/313/ETY täytäntöönpanoa kokonaisuudessaan.

86 Komissio ei ole neljännen kanneperusteensa tueksi vedonnut mihinkään sellaiseen ranskalaisen tuomioistuimen päätökseen, jossa lakia nro 78-753 olisi tulkittu kyseisen direktiivin 3 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ja edelleen asiakirjoista ilmenevien seikkojen valossa mikään ei oikeuta tekemään sellaista päätelmää, että nämä tuomioistuimet eivät tulkitsisi kansallista oikeutta tämän direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen valossa ja että ne eivät takaisi tosiasiallisesti sen täytäntöönpanoa kokonaisuudessaan perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen alakohdan vaatimusten mukaisesti.

87 Kun otetaan huomioon, että komission on näytettävä toteen, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu, esittämällä yhteisöjen tuomioistuimelle ne seikat, jotka ovat välttämättömiä, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi tutkia, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta, eikä se voi nojautua mihinkään olettamukseen (ks. mm. em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 31 kohta), komission neljäs väite on hylättävä.

Väite implisiittisistä hylkäyspäätöksistä, joita ei ole perusteltu

Asianosaisten lausumat

88 Komission mukaan Ranskan oikeuteen sisältyvä "implisiittisen hylkäämisen" mekanismi, josta säädetään asetuksen nro 88-465 2 §:ssä, jossa todetaan, että jos toimivaltainen viranomainen, jonka käsiteltäväksi on saatettu hallinnollisia asiakirjoja koskeva tietopyyntö, ei vastaa yhden kuukauden kuluessa, tätä vastaamatta jättämistä on pidettävä epäävänä päätöksenä, on direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdan vastainen.

89 Viimeksi mainittu säännöksessä asetetaan komission mukaan selvästi asianomaiselle viranomaiselle velvollisuus perustella päätös, jolla kieltäydytään antamasta pyydettyä tietoa. Hiljaisen hylkäämisen mekanismi, sellaisena kuin se seuraa asetuksen nro 88-465 2 §:stä, sitä vastoin poistaa kyseisen direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa asetetun perusteluvelvollisuuden sitovan ulottuvuuden.

90 Komissio lisää vastineessaan, että tämän asetuksen soveltaminen avaa mahdollisuuden viivästyneelle eli direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdassa säädetyn kahden kuukauden määräajan jälkeen tapahtuvalle perustelemiselle niiden päätösten osalta, joilla implisiittisesti hylätään tietopyynnöt. Tästä säännöksestä seuraa komission mukaan, että perustelujen on oltava samanaikaisia hylkäämispäätöksen tekemisen kanssa eikä niitä voida jälkikäteen saattaa säännösten mukaisiksi. Sama päätelmä seuraa asiassa 195/80, Michel vastaan parlamentti, 26.11.1981 annetusta tuomiosta (Kok. 1981, s. 2861, 22 kohta).

91 Komission mukaan lain nro 79-587 5 §:ssä yksityiselle annettu mahdollisuus saada tietoonsa implisiittisen hylkäävän päätöksen perustelut tätä koskevan

pyynnön esittämistä seuraavan kuukauden kuluessa voi johtaa direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdassa säädetyn määräajan noudattamiseen, mutta vain sillä — lähinnä teoreettisella — edellytyksellä, että pyytäjä reagoi välittömästi siihen, että viranomainen ei vastaa kuukauden kuluessa. Tämä menettely asettaa joka tapauksessa asianomaiselle velvollisuuden, josta ei ole säädetty tässä direktiivissä, pyytää kysymyksessä olevan hylkäävän päätöksen perusteluja.

92 Ranskan hallitus vastaa ensisijaisesti, että direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdassa asetetaan viranomaiselle kaksi erillistä velvollisuutta, jotka mainitaan kahdessa toisistaan riippumattomassa virkkeessä. Tämän säännöksen ensimmäisen virkkeen mukaan viranomaisen on vastattava tietopyyntöön viipymättä ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä. Saman säännöksen toisen virkkeen mukaan viranomaisen on perusteltava kieltäytyminen antamasta tietoja. Koska toinen virke ei sisällä viittausta ensimmäiseen, ei voida katsoa, että tässä säännöksessä edellytettäisiin pyydettyjen tietojen antamisesta kieltäytymisen ja sen perustelujen samanaikaisuutta. Kyseisen 3 artiklan 4 kohdan toinen virke ei myöskään rajaa perusteluvelvollisuutta mihinkään ennalta vahvistettuun määräaikaan. Tästä seuraa, että tämä ainoa tälle velvollisuudelle asetettu edellytys koskee sitä, että perusteleminen tapahtuu ajassa, jonka on oltava kohtuullinen, jotta kysymyksessä olevalta säännökseltä ei riistetä sen tehokasta vaikutusta.

93 Ranskan hallitus lisää toissijaisesti, että lain nro 78-753 7 §:n ensimmäisessä virkkeessä asetetaan selvästi viranomaiselle velvollisuus perustella päätös, jolla kieltäydytään antamasta tietoja, ja siinä täsmennetään myös, että tämän vastauksen on oltava kirjallinen. Kuitenkin sen tilanteen varalta, jossa huolimaton viranomainen ei — vastoin tämän 7 §:n sisältämää sääntöä — vastaa tällaiseen tietojensaantipyyntöön, kansallisessa lainsäädännössä on säädetty fiktio implisiittisestä hylkäävästä päätöksestä, jonka tarkoituksena on suojata yksityistä siten, että silloin kun viranomainen ei anna vastausta, yksityinen ei menetä mahdollisuutta kanteen nostamiseen sen vuoksi, että ei ole olemassa riitautettavaa päätöstä. Näissä olosuhteissa on virheellistä ajatella, että tämä mekanismi mahdollistaisi sen, että viranomaiset eivät anna perusteltua vastausta niille esitettyyn pyyntöön.

94 Ranskan hallituksen mukaan myös implisiittisen hylkäävän päätöksen tilannetta sääntelee lain nro 79-587 5 §, jonka nojalla yksityisellä on käytettävissään oikaisuvaatimusmenettely niiden perustelujen saamiseksi, joihin hänellä on oikeus.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

95 Komissio ei arvostele Ranskan tasavaltaa siitä, että se ei olisi muodollisesti pannut täytäntöön direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen kohtaan sisältyvää yleistä velvollisuutta vastata ympäristöön liittyviä tietoja koskevaan pyyntöön viimeistään kahden kuukauden määräajassa.

96 Komissio rajoittaa väitteensä erityiseen implisiittisen hylkäämisen tilanteeseen sellaisena kuin siitä on säädetty Ranskan oikeudessa.

97 Komissio korostaa tältä osin pääasiallisesti sitä seikkaa, että asetuksen nro 88-465 2 §:ssä säädetyn mekanismin vaikutuksesta perusteluvelvollisuus poistuu "heti aluksi ja joka tapauksessa" kunkin hylkäävän päätöksen osalta. Kirjallisen menettelyn kuluessa komissio korosti, että hylkäämisen perustelemisen on oltava samanaikainen itse päätöksen kanssa, joten implisiittisen hylkäämisen mekanismi on itsessään direktiivin 90/313/ETY vastainen.

98 Komissio lisää, että se, että tietojen pyytäjällä on mahdollisuus saada tietoonsa perustelut, ei ole myöskään direktiivin 90/313/ETY mukaista. Toisaalta tämä mahdollisuus asettaa pyynnön esittäjälle tehtävän, josta ei säädetä direktiivissä, jossa asetetaan velvollisuus omasta aloitteesta perustella päätös, jolla kieltäydytään antamasta tietoja, riippumatta siitä, onko tätä koskevaa pyyntöä esitetty.

Toisaalta tällainen kieltäytymisen perustelujen ilmoittaminen tulee kysymykseen lähes aina direktiivissä säädetyn kahden kuukauden määräajan ulkopuolella, koska tämän määräajan noudattaminen edellyttää, että pyynnön esittäjä toimii välittömästi sen jälkeen, kun viranomainen ei ole kuukauden kuluessa antanut vastausta, ja sitä, että viimeksi mainittu tosiasiallisesti toimii seuraavan kuukauden kuluessa.

99 Jotta voidaan ratkaista, onko tämä argumentointi perusteltu, on ensiksikin todettava, että lain nro 78-753 7 §:ssä säädetään nimenomaisesti, että tietojen antamisesta kieltäytymisestä ilmoitetaan kansalaiselle "perustellulla kirjallisella päätöksellä".

100 Päätösten perusteluvelvollisuus ilmenee siis kyseisen lain sanamuodosta.

101 Ranskan hallitus toteaa lisäksi — komission tätä kiistämättä — että Ranskan oikeuden mukaan luonnollisia ja oikeushenkilöitä koskevien, näille epäedullisten päätösten perustelematta jättäminen on virhe, josta toimivaltaiset tuomioistuimet määräävät seuraamuksen.

102 Ranskan hallitus lisää, että implisiittisen hylkäävän päätöksen fiktiivisen käsitteen tarkoituksena ei millään tavoin ole mahdollistaa sitä, että hallintoviranomaiset laiminlöisivät tämän perusteluvelvollisuutensa, vaan sillä pyritään suojaamaan kansalaisia, jotka tilanteissa, joissa viranomainen toimii huolimattomasti, saavat näin käyttöönsä mahdollisuuden nostaa kanteen hylkäävästä päätöksestä, jollaiseksi katsotaan se, että viranomainen ei ole kuukauden kuluessa antanut vastausta. Hylkäämismekanismilla, joka perustuu siihen, että toimivaltainen viranomainen ei reagoi, ei millään tavoin pyritä siihen, että hallintoviranomainen välttyisi sille kuuluvalta perusteluvelvollisuudelta.

103 Tämän jälkeen on todettava, että direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohta ei ole yksiselitteinen siltä osin kuin kysymys on siitä oikeudellisesta seikasta, joka tässä asiassa on ratkaistava.

104 Tämän säännöksen sanamuodon perusteella ei voida antaa selvää vastausta siihen, merkitseekö se komission väittämin tavoin sitä, että perustelemisen on oltava samanaikainen hylkäävän päätöksen kanssa, tai kuten tämä toimielin täsmensi istunnossa, sitä, että perustelut pitäisi ilmoittaa vähintään kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä, vai päinvastoin sitä, että tämän säännöksen sisältämät kaksi virkettä eivät välittömästi liity toisiinsa, kuten Ranskan hallitus katsoo, sillä tavoin, että toisessa virkkeessä perusteluvelvollisuutta ei rajata ennalta vahvistettuun määräaikaan — sanotun rajoittamatta kohtuullisen määräajan periaatteen soveltamista yksittäistapauksessa — ja näin ollen siinä sallitaan tämän hylkäävän päätöksen perustelujen ilmoittaminen myöhemmin.

105 Tässä yhteydessä Ranskan hallitus on käyttänyt vastakohtaispäättelyä vedoten direktiivin 90/313/ETY muutosehdotukseen, jonka sanamuodossa, jos se hyväksytään, tullaan vahvistamaan ajatus hylkäävän päätöksen ja sen perustelujen samanaikaisuudesta.

106 Neuvoston 28 päivänä tammikuuta 2002 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin antamiseksi ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen vahvistaman yhteisen kannan (EY) N:o 24/2002 (EYVL C 113, s. 1) 4 artiklassa säädetään, että "päätös, jolla pyyntö saada tietoa evätään kokonaan tai osittain, on annettava tiedoksi pyynnön esittäjälle — — 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tai mahdollisesti b alakohdassa tarkoitetussa määräajassa. Ilmoituksessa on esitettävä epäämisperusteet ja tiedotettava 6 artiklassa säädetystä muutoksenhakumenettelystä."

107 Toimivaltaisten yhteisön toimielinten aikomus muuttaa direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohtaa sen soveltamisalan selventämiseksi voi tosiasiallisesti olla osoitus siitä, että tämä säännös nykyisessä sanamuodossaan ei edellytä hylkäävän päätöksen ja sen perustelujen samanaikaisuutta. Suunniteltu muutos osoittaa ainakin, että tällainen vaatimus ei ilmene selvästi tällä hetkellä voimassa olevasta säädöstekstistä.

108 Komissio on itse lieventänyt kantaansa todetessaan istunnossa, että hylkäävä päätös on joka tapauksessa perusteltava kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä, mikä merkitsee sen myöntämistä, että perustelut voivat olla erillisiä itse hylkäämisestä.

109 Lopuksi on täsmennettävä, että edellä mainitun asiassa Michel vastaan parlamentti annetun tuomion, johon komissio on vedonnut, 22 kohtaa ei pidä soveltaa analogisesti nyt käsiteltävänä olevaan asiaan, koska tämä tuomio on annettu erilaisessa kontekstissa kuin mihin tämä kanne liittyy.

110 On sitä vastoin todettava, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa 222/86, Heylens ym., 15.10.1987 antamansa tuomion (Kok. 1987, s. 4097, Kok. Ep. IX, s. 225) 15 kohdassa nimenomaisesti, että viranomaisella on mahdollisuus ilmoittaa tekemänsä kielteisen päätöksen perustelut myöhemmässä ilmoituksessa.

111 Edellä esitetty huomioon ottaen on katsottava, että toisin kuin komissio väittää, fiktiota, jonka mukaan sitä, että viranomainen ei anna vastausta, on pidettävä implisiittisenä hylkäävänä päätöksenä, ei sellaisenaan voida pitää yhteensopimattomana direktiivin 90/313/ETY vaatimusten kanssa pelkästään sillä perusteella, että hiljainen hylkäävä päätös ei lähtökohtaisesti sisällä perusteluja. Lisäksi yhteisön oikeuden nykytilassa ei löydy riittävää tukea sille, että direktiivin tekstissä tosiasiallisesti edellytettäisiin, että hylkäävän päätöksen ja sen perustelujen on oltava samankaltaiset.

112 Sitä vastoin se seikka, että Ranskan lainsäädännön mukaan asianomaisen on silloin, kun viranomainen ei anna vastausta, itse pyydettävä viranomaiselta tietyssä määräajassa sen päätöksen perusteluja, jolla hänen tietopyyntönsä on hylätty, ei ilmiselvästi ole direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdan sanamuodon eikä sen tarkoituksen mukainen.

113 Toisaalta itse tämän säännöksen sanamuodosta, jonka mukaan "kieltäytyminen — — on perusteltava", ilmenee selvästi, että hylkäävän päätöksen perusteleminen on viranomaisen velvollisuus. Se, että tämä vaatimus katsotaan pelkästään kansalaisen mahdollisuudeksi pyytää tämän päätöksen perusteluja, vähentää huomattavasti tällaisen velvollisuuden ulottuvuutta.

114 Toisaalta direktiivin 90/313/ETY tarkoitus on taata ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaus ilman, että pyynnön esittäjän tarvitsee osoittaa, että asia koskee häntä, ja estää kaikki tämän vapauden rajoitukset (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Saksa, tuomio 9.9.1999, 47 ja 58 kohta).

115 Tästä seuraa, että tämän direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että viranomainen omasta aloitteestaan ilmoittaa sellaisen päätöksensä perustelut, jolla hylätään ympäristöön liittyviä tietoja koskeva pyyntö, ilman, että pyynnön esittäjän on esitettävä tätä koskeva pyyntö, vaikkakin tilanteessa, jossa viranomainen ei anna vastausta, nämä perustelut voidaan ilmoittaa viimeksi mainitulle myöhempänä ajankohtana.

116 Määräajasta, jonka kuluessa nämä perustelut on ilmoitettava tilanteessa, jossa tietopyyntö on hiljaisesti hylätty, on todettava, että Ranskan hallituksen tulkintaa, jonka mukaan direktiivissä 90/313/ETY ei säädetä mitään määräaikaa tältä osin ja näin ollen on sovellettava kohtuullista määräaikaa, ei voida hyväksyä.

117 Tällainen tulkinta riistäisi merkittävän osan direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdan tehokkaasta vaikutuksesta.

118 Päinvastoin on katsottava, että tilanteessa, jossa ympäristöön liittyviä tietoja koskeva pyyntö hylätään implisiittisesti, tämän hylkäämisen perustelut on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä, koska tätä ilmoitusta on tällaisessa tapauksessa pidettävä direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuna vastauksena.

119 Näin ollen on pääteltävä, että komission viides väite on perusteltu vain siltä osin kuin sillä arvostellaan Ranskan tasavaltaa siitä, että se ei ole säätänyt ympäristöön liittyviä tietoja koskevan pyynnön implisiittisen hylkäämisen varalta, että viranomaisen on omasta aloitteestaan ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä esitettävä tämän hylkäämisen perustelut. Muilta osin tämä väite on sitä vastoin hylättävä.

120 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdan ja 3 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se on rajannut ympäristöön liittyvien tietojen antamista koskevan velvollisuuden laissa nro 78-753 tarkoitettuihin "hallinnollisiin asiakirjoihin"

— koska näiden tietojen antamista koskevasta velvollisuudesta säädettyjen poikkeuksien joukossa on kieltäytymisperusteena se, että asiakirjaan tutustuminen tai sen antaminen voi vahingoittaa "yleisesti laissa säädettyä salassapitovelvollisuutta"

— koska se ei ole sisällyttänyt kansalliseen lainsäädäntöön säännöstä, jonka mukaan ympäristöön liittyvistä tiedoista annetaan osa, jos se on mahdollista erottaa tiedoista, jotka koskevat direktiivin 90/313/ETY 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja intressejä, joiden perusteella tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä

— koska se ei ole säätänyt ympäristöön liittyviä tietoja koskevan pyynnön implisiittisen hylkäämisen varalta, että viranomaisen on omasta aloitteestaan ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä esitettävä tämän hylkäämisen perustelut.

121 Kanne on hylättävä muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

122 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Ranskan tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Ranskan tasavalta on pääosin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut ympäristöä koskevan tiedon saannin vapaudesta 7 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/313/ETY 2 artiklan a alakohdan ja 3 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan,**

koska se on rajannut ympäristöön liittyvien tietojen antamista koskevan velvollisuuden hallinnon ja kansalaisten suhteiden parantamiseksi sekä hallinto-oikeudellisista, sosiaalisista ja vero-oikeudellisista säännöksistä 17.7.1978 annetussa laissa nro 78-753 tarkoitettuihin "hallinnollisiin asiakirjoihin",

koska näiden tietojen antamista koskevasta velvollisuudesta säädettyjen poikkeuksien joukossa on kieltäytymisperusteena se, että asiakirjaan tutustuminen tai sen antaminen voi vahingoittaa "yleisesti laissa säädettyä salassapitovelvollisuutta",

koska se ei ole sisällyttänyt kansalliseen lainsäädäntöön säännöstä, jonka mukaan ympäristöön liittyvistä tiedoista annetaan osa, jos se on mahdollista erottaa tiedoista, jotka koskevat kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja intressejä, joiden perusteella tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä, ja

koska se ei ole säätänyt ympäristöön liittyviä tietoja koskevan pyynnön implisiittisen hylkäämisen varalta, että viranomaisen on omasta aloitteestaan ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen pyynnön esittämisestä esitettävä tämän hylkäämisen perustelut.

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Puissochet Schintgen Skouris

Macken Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä kesäkuuta 2003.

R. Grass J.-P. Puissochet

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja